Ympäristövaliokunnalle 12.10.2023 Luontoliitto ry
Viite:
Asia: Talousarvio

Luontoliitto kiittää lausumismahdollisuudesta.

Luonnonsuojelun määrärahoista leikkaaminen on kestämätöntä

Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon syventymisen ja torjumaan ilmastonmuutosta. Nyt lausuttavissa olevassa talousarviossa kuitenkin leikataan niin luonnonsuojelusta kuin ympäristöjärjestöjen tuista, kuntien ilmastotoimista sekä yleisesti edellytyksistä kehittää vähäpäästöistä rakentamista, liikkumista ja asumista. Luontoliitto toteaa, että näillä leikkauksilla on niin luonnon kuin ilmaston ja eläin- ja ihmisyhteisöjen kannalta erittäin haitalliset vaikutukset.

Ilmaston ja luonnon tila

Ympäristöministeriön oma ensimmäinen strateginen painopiste on, että hiilinegatiivinen Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen. Samaan aikaan lajien ja luontotyyppien uhanalaistuminen pahenee koko ajan. Puolet luontotyypeistä on uhanalaisia ja Suomessa on tunnistettu noin 2500 uhanalaista lajia. Ilmastokriisin suhteen tunnistetaan jo yleisesti, ettei ole mahdollista pysyä 1,5 asteen tavoitteessa vaan se saavutetaan ja tärkeää on pystyä laskemaan lämpötilaa siitä takaisin alaspäin. Seuraukset jo tällä lämpötilan nousulla ovat katastrofaaliset. On siis ensiarvoisen tärkeää, että pysymme niin ilmasto- kuin luontotoimien suhteen polulla, joka johtaa kestävään yhteiskuntaan. Leikkaamalla luonnonsuojelusta ja ympäristötoimista tämä ei toteudu.

Lasten ja nuorten tulevaisuus

Suomen suurimpana ja vanhimpana lasten ja nuorten ympäristöjärjestönä Luontoliitto haluaa kiinnittää erityisesti huomiota siihen, miten talousarvio vaikuttaa lasten ja nuorten nykyisyyteen ja tulevaisuuteen. Nuorten mielenterveyskriisi juontaa osin juurensa ympäristöahdistukseen ja sitä syventää ympäristön- ja luonnonsuojelusta leikkaaminen. Nuorten osallistuminen yhteiskunnalliseen toimintaan, heidän luontosuhteensa kehittäminen ja sen hyvinvointivaikutuksista hyötymisen mahdollistaminen ja ympäristökasvatuksen kehittäminen ovat tärkeä osa nuorten hyvinvoinnin varmistamista. Järjestöjen tuista leikkaaminen vaikeuttaa tämän työn tekemistä.

Kansalaisten osallistuminen ja konkreettinen luontotyö

Ympäristöministeriö toteaa huolehtivansa kansalaisten osallistumismahdollisuuksista. Myös tämä on ristiriidassa sen kanssa, että ympäristöjärjestöjen avustuksista leikataan. Ympäristöjärjestöjen tuet mahdollistavat paitsi osallistumisen, myös suoran ympäristön, luonnon ja ilmaston puolesta tehtävän työn. Järjestöjen mahdollisuudet järjestää esimerkiksi ennallistamis- ja kunnostamistoimintaa ja ympäristökasvatusta heikkenevät, mikä vaikuttaa suoraan tähän asti vapaaehtoisvoimin toteutetun toiminnan vähenemiseen ja sitä kautta luonnon monimuotoisuuskehitykseen. Järjestöt ovat myös keskeisessä roolissa

toteuttamassa kulttuurinmurrosta kohti kestävää yhteiskuntaa. Kansalaisjärjestöt toteuttavat ympäristökasvatusta ja parantavat kansalaisten osallistumisedellytyksiä niin demokraattiseen päätöksentekoon kuin uudenlaisiin elämäntapoihin tutustuttaessa. Toimintaedellytykset tuottaa tätä kaikkea heikkenevät, kun järjestöjen rahoitusta leikataan.

Vähäpäästöinen liikenne ja asuminen

Kun avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamisen toteuttamiseen, työpaikkakiinteistöjen ja asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen ja asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi ja vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma poistetaan jokainen kokonaisuudessaan toimitaan vastoin ympäristöministeriön kolmatta ja neljättä strategista painopistettä, joiden mukaan elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa ja yhteiskunnallinen päätöksenteko ohjaa vihreään siirtymään.

Kuntien ilmastosuunnitelmien leikkaaminen heikentää mahdollisuuksia suoraan paikallisesti kaikkialla Suomessa tapahtuvaan ja välttämättömään ilmastotyöhön.

Luontoliitto huomauttaa, että käsillä oleva ekokriisissä yhteiskunnan on käytettävä kaikki toimet, jotta jatkossa jokaisella suomalaisella olisi mahdollisuus elää kestävästi. Se edellyttää taloudellista tukea juurikin rakentamiseen, sähköiseen liikkumiseen ja vähähiilisiin lämmitysmuotoihin siirtymisessä.

Luonto ja ilmasto ovat asioita, joista ei ole varaa leikata

Luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen ja ilmastonmuutoksen torjunta ovat ihmiskunnan tulevaisuudelle keskeisimpiä toimia ja niillä on kiire. On lyhytnäköistä leikata ympäristönsuojelusta, kestävän siirtymän tuista ja järjestöjen toiminta-avustuksista juuri nyt. Suomalainen luonto ja yhteiskunta tarvitsevat toimia, jotta elinolomme ovat kestävällä pohjalla nykyisille lapsille ja nuorille sekä tuleville sukupolville.

Riku Eskelinen
Toiminnanjohtaja
Luontoliitto ry
riku.eskelinen@luontoliitto.fi
050 572 7782
luontoliitto.fi